

реалізувати дослідницький підхід, навчити кожного студента самостійно знаходити шлях вирішення, формувати пізнавальний інтерес та творчі здібності, які є досить важливими та необхідними у сучасному інформаційному суспільстві.

Список використаних джерел та літератури

1. Жалдак М. И. Математика с компьютером / М. И. Жалдак, Ю. В. Горошко, Е. Ф. Винниченко / Пособие для учителей. – К. : РННЦ "ДНІТ", 2004. – 255 с.
2. Жалдак М. И. Компьютер на уроках геометрии / М. И. Жалдак, О. В. Витюк. – К. : РННЦ "ДНІТ", 2004. – 154 с.
3. Lindbooy A. Russia and Ukraine. London, 2009. – P.233.
4. Словінська Ю.А. Порівняльна характеристика педагогічних програмних засобів навчання у вищій школі / Ю.А. Словінська, А.Ц. Франовський, С.В. Михайленко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. – № 4. – Тернопіль : Видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. – 214 с. – С. 145–155.

Руда І. В.,

*викладач кафедри прикладної математики та інформатики,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Лисюк Л. П.,

*викладач кафедри прикладної математики та інформатики,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

В умовах модернізації навчального процесу будь-якого вищого навчального закладу освіти нашої держави, особливої актуальності набуває проблема підготовки майбутніх фахівців, зокрема, вчителів інформатики. З огляду на те, що ми живемо в час бурхливого розвитку інформаційно-

комунікаційних технологій, де все більшої актуальності, в даному контексті, набуває проблема використання електронних освітніх ресурсів на засадах дистанційного навчання. В таких умовах виникає необхідність створення такого електронного продукту, який би задовольняв потреби усіх суб'єктів навчання. Розв'язання цієї проблеми можливе за рахунок проектування та впровадження в навчальний процес вищої школи електронних посібників, які б чітко відповідали змісту підготовки майбутнього педагога, включали б завдання для самостійної роботи та самоперевірки.

Аналіз методичної, спеціальної та наукової літератури свідчить про значну зацікавленість даним питанням широкого кола дослідників, серед яких: Г. Балл, В. Биков, О. Григорова, Р. Гуревич, В. Дейнеко, Ю. Дорошенко, М. Жалдак, Г. Козлакова, К. Корсак, В. Кухаренко, В. Олійник, Ю. Пасічник, О. Рибалко, Н. Сиротенко, О. Собаєва, О. Сорока, П. Стефаненко, П. Таланчук та ін.

З огляду на актуальність окресленої проблеми, безліч різних підходів до побудови електронних посібників та відсутність чітких принципів до їх проектування, виникла необхідність конкретизації поняття «електронний посібник», обґрунтування переваг його застосування у навчальному процесі та визначення особливостей електронного посібника для майбутніх вчителів інформатики, що і є метою даної статті.

Існують різні підходи до визначення поняття «електронний початковий посібник»:

<i>№ п./п.</i>	<i>Визначення поняття «електронний посібник»</i>	<i>Автор</i>
1.	універсальний методичний посібник, який містить широке коло питань різних навчальних дисциплін, викладених в стислій формі та призначена для використання в навчанні [1].	О. Власенко

2.	електронна навчальна система комплексного призначення, що забезпечує безперервність і повноту дидактичного циклу процесі навчання надає можливість у діалоговому режимі, як правило, самостійно опанувати навчальний курс або його розділ за допомогою комп'ютера і будується за модульним принципом із відкритою архітектурою [1].	О. Баликіна
3.	комп'ютерний педагогічний програмний засіб, призначений, в першу чергу, для надання нового інформації, яка доповнює друкарські видання, слугує для групового, індивідуального або індивідуалізованого навчання й дозволяє контролювати отримані знання і уміння учнів [1].	О. Гуркова

Дослідивши різні підходи до визначення поняття «електронний посібник», ми спробували уточнити дане поняття у наступному вигляді: це програмно-методичний навчальний комплекс, що відповідає типовій навчальній програмі і забезпечує можливість студенту самостійно або за допомогою викладача освоїти навчальний курс або певний розділ.

Електронні підручники і посібники мають низку переваг. До них можна віднести автоматизацію зберігання даних; практично необмежений обсяг інформації. Варто відзначити, що структурованість, зручність та наочність матеріалу в посібнику реалізуються шляхом використання гіпертексту. Отже, можемо зробити висновок, що майбутній учитель інформатики має змогу не лише «гортати» сторінки, а сам може керувати процесом видачі та прийняття матеріалу. Використання таких посібників значно спрощує сам освітній процес, оскільки вони доповнюють звичайний (друкований) підручник, також забезпечують майже миттєвий зворотний зв'язок; дозволяють працювати в індивідуальному режимі,

допомагають досить швидко віднайти необхідні дані; дозволяють значно економити час у разі багаторазових звернень до гіпертекстових пояснень [2, с. 45]. Електронний посібник можна також використовувати як засіб електронного чи дистанційного навчання, наразі реалізуючи принципи самостійності, активності, поєднання колективних й індивідуальних форм навчання, зв'язку теорії з практикою. Завдяки електронному посібнику можна індивідуалізувати підхід до студента й учня, диференціювати сам процес навчання; контролювати студентів і учнів із діагностикою помилок; забезпечити самоконтроль навчальної діяльності учня і студента; візуально демонструвати навчальний матеріал, а також підвищити мотивацію навчання [3, с. 46].

Електронні посібники створюються з використанням гіпертекстових технологій та технологій мультимедіа. Охарактеризуємо деякі з них:

- Мультимедіа (*англ. multimedia від лат. multum – багато і medium – осередок засобів*) – це комплекс апаратних та програмних засобів, які дозволяють працювати в діалоговому режимі з різними даними (графікою, текстом, звуком, відео), яка організована у вигляді одного інформаційного середовища. Тобто мультимедіа об'єднує чотири типи різних даних (графіку, текст, звук і відео) в єдине ціле;

- Гіпертекст (введений Тедом Нільсоном в 60-і роки ХХ століття). Так називався текст для перегляду на комп'ютері, який містить зв'язки з іншими документами («гіперзв'язки» чи «гіперпосилання»). Використовуючи гіпертекст читач має змогу перейти до пов'язаних документів безпосередньо з вихідного (первинного) тексту, активізувавши посилання. Найпопулярнішим зразком гіпертексту є World Wide Web, у якому веб-оглядач переміщує користувача з одного документу на інший, щойно той «натисне» на гіперпосилання;

- Гіпермедіа – є більш широким поняттям, яким позначають документи, які включають в себе мультимедіа-інформацію, наприклад, звук або відео [3].

Основною перевагою даного посібника є його різнонаправлена функціональність, яка полягає в тому, що він може бути корисним не тільки для студентів як методичний навчальний посібник, а й для вже працюючих вчителів інформатики при самостійному підвищенні кваліфікації.

До переваг електронного посібника для майбутніх учителів інформатики відносяться такі риси:

- зручність при роботі з матеріалом за рахунок можливості застосування системи гіперпосилань;
- можливість розміщення електронного посібника в мережі Internet;
- можливість великої кількості програмного забезпечення для перегляду HTML документів;
- наявність достатньо потужного програмного забезпечення для створення таких документів;
- наявність зручного інтерфейсу;
- електронний посібник розроблений українською мовою;
- можливість доповнення електронного посібника новим матеріалом та вносити необхідні зміни;
- простота використання електронного посібника;
- широкий діапазон застосування (можливість використання для підготовки тестів з широкого спектру дисциплін);
- компактність;
- низькі системні вимоги (досить Windows 2000/2003/2007/2008 /XP);
- наявність словників [2].

Проте, попри значну кількість позитивних рис у авторського електронного посібника є свої недоліки: відсутність Інтернет-посилань та відсутність внутрішньої пошукової системи і довідки.

Отже, можна зробити висновок, що використання електронних підручників у вищих навчальних закладах є просто необхідним. Адже усі

перелічені можливості сприяють не лише кращому сприйняттю матеріалу, а й його засвоєнню, бажанню вивчати щось нове, а також перевіряти свої знання одразу після вивчення певної теми, не виходячи з дому. Також варто зазначити, що створення в будь-якому навчальному закладі для кожного окремого предмету електронного посібника значно підвищило б рівень зацікавленості студентів, рівень засвоєних знань. Окреслена проблема дає підставу стверджувати, що використання електронних посібників у підготовці майбутніх учителів інформатики є одним із пріоритетних напрямків сучасних досліджень.

Список використаних джерел та літератури

1. Методика підготовки та створення електронного посібника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : http://www.zipro.net.ua/index.php?page_id=546. – Назва з екрана.

2. Путій Т.М. Шкільна мовна освіта в контексті розвитку електронних засобів навчання // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2012. – №3. – С. 43–46.

3. Дем'яненко В. М. Методичні рекомендації щодо добору і застосування електронних засобів та ресурсів навчального призначення / В. М. Дем'яненко, Г. П. Лаврентьєва, М. П. Шишкіна // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2013. – №1. – 2013. – С. 44–48.

Лисюк Л. П.,

*викладач кафедри прикладної математики та інформатики,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ПРОГРАМНО-ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Інформатизація сучасного суспільства зумовлює процес модернізації багатьох галузей науки і техніки. У цьому контексті особливої уваги потребує система неперервної професійно-технічної освіти, оскільки, як зазначено у Законі України «Про національну програму інформатизації»,